

LIITO-ORAVASELVITYS KOIVUHARJUN ALUEELLE

TOIVAKKA

2021

Latvasilmu osk
Kestävän kehityksen tuottajat

Sisältö

1	Raportin sisältö ja kohde.....	2
2	Menetelmät.....	3
3	Maastotyön tulokset.....	3
4	Johtopäätökset ja suositukset.....	5
5	Viitteet.....	5

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Latvasilmu osk

Kuvat: Tuomo Pihlaja

Kannen kuva: Lahopuustoista sekametsää kohteella.

Pohjakarttojen © MML 2021

Raportin päiväys: 26.4.2021

Yhteystiedot:

Latvasilmu osk

Y-tunnus: 2772722-6

Hankavedentie 5

41520 Hankasalmi

0407321439

www.latvasilmu.fi

tuomo.pihlaja@latvasilmu.fi

1 Raportin sisältö ja kohde

Raportissa arvioidaan liito-oravan esiintymistä Toivakassa kiinteistöjen 850-450-5-669, 850-405-5-338 ja 850-405-5-344 alueelle sijoittuvalla Kirkonkylän asemakaavaan merkityllä Leppävedenranta nimisellä liito-oravan elinpiirillä. Alue on poistettu yleiskaavasta seuraavin kuvauksin:

Leppävedenranta - nimisen liito-oravan elinpiirin poisto

Yleiskaavaehdotukseen oli merkitty Leppärannan alueelle luo-1 (liito-orava) – rajausta luontoselvityksen 2017 (Liite 4) mukaisesti.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen selvisi, että luontoselvityksen 2017 rajausta perustui vanhempaan luontoselvitykseen vuodelta 2008 ja ympäristöhallinnon hallinnoimaan paikkatietoaineistoon kirjattuihin havaintoihin. Vuoden 2017 luontoselvityksen yhteydessä oli aluerajausta tarkennettu ilmakuvan perusteella, ei uusien havaintojen.

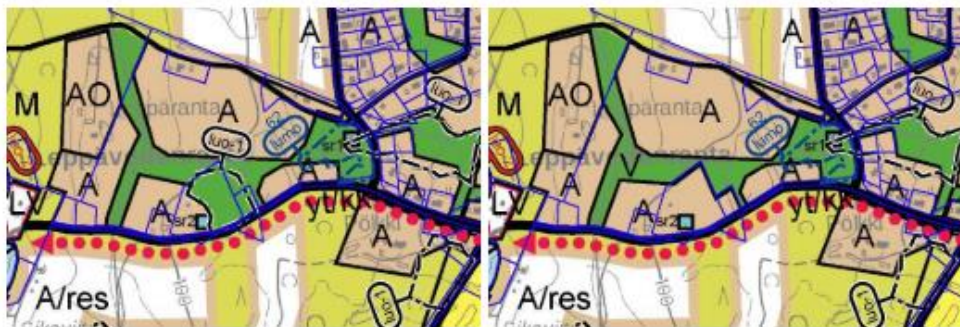
Ympäristöhallinnon Eliölajit - tietojärjestelmään kirjattu ainut papanahavainto kolmen haavan ja kahden kuusen alta oli vuodelta 2008 (*Irene Huuskonen, 2008, Toivakan Leppävedenrannan liito-oravaselvitys*).

- ELY-keskuksen biologi Aulis Jämsä oli käynyt alueella metsänkäyttötilanteesta johtuen syksyllä 2013, tuolloin paikalta ei löydetty merkkejä liito-oravista.
- Vuosina 2014 ja 2016 tehtyjen luontoselvitysten (Ari Jäntti, liitteet 02 ja 02b) yhteydessä ei ollut havaintoja liito-oravista ko. alueella.

Yleiskaavaehdotuksessa ollut rajausta perustui siten ainoastaan vuoden 2008 papanahavaintoon ja alueen liito-oravan elinpiiriksi soveltuvuuteen. Leppävedenranta-nimiseltä elinpiiriltä ei ollut ELY-keskuksen käytössä olevan tiedon perusteella löydetty liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella ei ELY-keskuksen 2019 tiedon mukaan ole liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Aluerajausta oli tarpeeton, minkä johdosta se poistettiin yleiskaavakartalta. Samalla yleiskaavan A – aluevarausta laajennettiin. Muutoksen johdosta kuultiin ao. maanomistajaa MRA 32 § mukaisesti erikseen. Maanomistaja otti kantaa rajaukseen ja rajausta tarkennettiin hänen ehdotuksensa mukaisesti.

Liito-orava-aluerajausta (s-1) säilyy voimassa olevassa asemakaavassa. Mikäli alueelle suunnitellaan rakentamista, tulee kunnalta hakea lupaa asemakaavasta poikkeamiseen ja selvittää, onko alueella liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Yleiskaava ei ole esteenä alueen ottamiselle rakennuskäyttöön.

Kuva 86: Vasemmalla nähtävillä ollut kaavaehdotus, oikealla hyväksymiskäsittelyyn esitetty versio. Raja-aineisto on esitetty sinisellä.

Tässä raportissa arvioidaan ovatko yleiskaavan selostuksen mukaiset seikat edelleen pitävät ja onko asemakaavan merkinnän rajaamalla alueella liito-oravan lisääntymis- tai levähdysaluetta, joka voisi estää yleiskaavan mukaisen alueen käytön. Selvityksen maastotyöt tehtiin huhtikuussa 2021. Maastotyön suoritti ja raportin laati FM biologi Tuomo Pihlaja Latvasilmu osk:sta.

2 Menetelmät

Selvitysalueelle selvityskäynti 16.4.2021. Koko aluerajaus (kuva 1) kuljettiin läpi jalan. Selvitysajankohta oli kevään kulun johdosta optimaalinen liito-oravan papanoiden löytymiselle.

Kuva 1. Kaavamerkinnän rajaus ja nyt selvitetty alue punaisella rajauksella. Kiinteistörajat on esitetty mustalla.

Liito-oravan tämänhetkistä esiintymistä arvioitiin yleisesti käytettävällä papanakartoitusmenetelmällä. Selvitysalueen kaikkien varttuneiden puiden tyvet tarkastettiin ja lisäksi tehtiin tarkastukset elinpiirikuvion mahdollisten reunapuiden osalta.

Selvityksessä arvioitiin myös alueen yleistä sopivuutta liito-oravalle. Tämän lisäksi selvitysalueella tehtiin tarkempi inventointi, jossa tutkittiin, esiintyykö alueella lajille sopivia pesäpaikkoja kuten koloja, pönttöjä tai vanhoja risupesäitä. Lisäksi inventoitiin lajin elinpiirien ydinalueille tyypillisiä piirteitä kuten varttuneita haapoja.

Kaikki olennaiset havainnot tallennettiin maastossa GPS-laitteiden avulla paikkatiedoksi.

3 Maastotyön tulokset

Selvitysalueella ei kattavassa selvityksessä havaittu lainkaan merkkejä liito-oravista. Olosuhteet papanoiden havaitsemiseksi olivat erittäin hyvät.

Kaavarajauksen alue on silmämääräisesti arvioituna edelleen liito-oravan elinpiiriksi ja osin myös sen ydinalueeksi sopivaa. Kasvupaikka on melko rehevää lehtomaista kangasta ja paikoin lehtoa. Alueella on vanhaa historiaa maatalousalueena ja sillä on esimerkiksi vanhoja kivimuureja. Puusto on rakenteeltaan vaihtelevaa varttunutta sekametsää. Puustossa on liito-oravan elinpiireille tyypillisiä rakennepiirteitä kuten varttuneita kuusia ja melko kookkaiden haapojen muodostamia ryhmiä. Kolopuita havaittiin muutamia jo

melko pehmeitä koivupötkelöitä. Liito-oravalle arviolta sopivimmat alueet sijoittuvat kohteen itälaidalle.

Kuva 2. *Varttuneiden haapojen ryhmä kohteen koillisosassa.*

Kuva 3. *Kohteen itälaidan varttuneita kuusia.*

4 Johtopäätökset ja suositukset

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvityksen perusteella Leppävedenranta nimisenä elinpiirinä asemakaavaan rajatulla alueella ei keväällä 2021 sijaitse lain tarkoittamaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Edelliset havainnot alueelta ovat vuodelta 2008. Tämän jälkeen havaintoja ei useista selvityksistä huolimatta ole tehty. Alueen pohjoispuolella on tehty mittavia hakkuita, jotka ovat todennäköisesti vaikuttaneet kielteisesti alueen kytkeytyneisyyteen ja yleiseen sopivuuteen lajille.

Yleiskaavassa edellytetään, että alueelle rakentamista suunniteltaessa tulee hakea lupa asemakaavasta poikkeamiseen. Tällöin tulee selvittää, onko alueella lain tarkoittamaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Tämän selvityksen perusteella alueella ei ole keväällä 2021 lain tarkoittamaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ja siten liito-oravan esiintymisestä johtuvaa estettä asemakaavasta poikkeamiseen ja yleiskaavan mukaiseen maankäyttöön ja rakentamiseen ei ole.

5 Viitteet

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja -asetus (160/1997).

Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.